

بولتن ماهانه نظام های پرداخت در ایران

اردیبهشت ۱۳۹۵

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

اداره نظام های پرداخت

تاریخ انتشار: تیر ۱۳۹۵

فهرست مندرجات

تعاریف

۶	۱. سامانه‌های ملی پرداخت در یک نگاه
۹	۲. عملکرد سامانه‌های ملی پرداخت
۹	۱-۲. سامانه تسویه ناخالص آنی (ساتنا)
۱۱	۲-۲. اتاق پایاپای الکترونیک (پایا)
۱۳	۳-۲. شبکه تبادل اطلاعات بین بانکی (شتاب)
۱۷	۴-۲. شبکه الکترونیکی پرداخت کارتی (شاپرک)
۲۰	۵-۲. سامانه مدیریت یکپارچه چک (چکاوک)
۲۲	۳. جمع‌بندی

فهرست جداول

- جدول ۱- شاخص‌های عمده اقتصادی ۵
- جدول ۲- تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های پردازش و تسویه شده مشتریان غیربانکی در نظام‌های پرداخت ۶
- جدول ۳- تعداد و مبلغ تراکنش‌های پردازش و تسویه شده مشتریان غیربانکی در نظام‌های پرداخت به ازای هر ۱۰۰۰ نفر ۷
- جدول ۴- موقعیت ایران در مقایسه با کشورهای کمیته پرداخت و زیرساخت‌های بازار (CPMI) در خصوص تراکنش‌های الکترونیکی مشتریان غیربانکی (دلار) ۸
- جدول ۵- تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در ساتنا ۹
- جدول ۶- متوسط مبلغ اسمی و واقعی تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در ساتنا (میلیون ریال) ۱۰
- جدول ۷- تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در پایا ۱۱
- جدول ۸- متوسط مبلغ اسمی و واقعی تراکنش‌های پردازش شده در پایا (هزار ریال) ۱۲
- جدول ۹- تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های کارتی شتاب ۱۳
- جدول ۱۰- تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های پردازش و تسویه شده مشتریان غیربانکی در شتاب به تفکیک نوع خدمت ۱۴
- جدول ۱۱- متوسط مبلغ تراکنش‌های کارتی (هزار ریال) ۱۵
- جدول ۱۲- تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های کارتی شاپرک ۱۷
- جدول ۱۳- متوسط مبلغ تراکنش‌های شاپرک (هزار ریال) ۱۷
- جدول ۱۴- سهم هر کانال پردازش از تراکنش‌های شاپرک (%) ۱۸
- جدول ۱۵- تعداد و مبلغ ماهانه اسناد وصولی بین بانکی در چکاوک ۲۰

فهرست نمودارها

- نمودار ۱- روند تغییرات تعداد تراکنش‌های پردازش شده در ساتنا ۱۰
- نمودار ۲- روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های پردازش شده در ساتنا ۱۱
- نمودار ۳- روند تغییرات تعداد تراکنش‌های پردازش شده در پایا ۱۲
- نمودار ۴- روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های پردازش شده در پایا ۱۳
- نمودار ۵- تعداد تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در شتاب به تفکیک نوع خدمت ۱۴
- نمودار ۶- مبلغ تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در شتاب به تفکیک نوع خدمت ۱۵
- نمودار ۷- روند تغییرات تعداد تراکنش‌های کارتی به تفکیک نوع عملیات طی یک‌سال اخیر ۱۶
- نمودار ۸- روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های کارتی به تفکیک نوع عملیات طی یک‌سال اخیر ۱۶
- نمودار ۹- تعداد تراکنش‌های پرداخت کارتی (شاپرکی) به تفکیک کانال پردازش ۱۸
- نمودار ۱۰- مبلغ تراکنش‌های پرداخت کارتی (شاپرکی) به تفکیک نوع تراکنش ۱۹
- نمودار ۱۱- روند تغییرات تعداد تراکنش‌های پرداخت کارتی (شاپرک) طی یک‌سال اخیر ۱۹
- نمودار ۱۲- روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های پرداخت کارتی شاپرک طی یک‌سال اخیر ۲۰
- نمودار ۱۳- روند تغییرات تعداد اسناد وصولی پردازش شده در چکاوک طی یک‌سال اخیر ۲۱
- نمودار ۱۴- روند تغییرات مبلغ اسناد وصولی پردازش شده در چکاوک طی یک‌سال اخیر ۲۱
- نمودار ۱۵- سهم سامانه‌های ملی پرداخت از ارزش کل مبادلات الکترونیکی پردازش شده ۲۲
- نمودار ۱۶- درصد تغییرات ماهانه تعداد تراکنش‌ها در هر سامانه در اردیبهشت‌ماه و مقایسه آن با متوسط رشد ماهانه طی یک‌سال گذشته ۲۳
- نمودار ۱۷- درصد تغییرات ماهانه مبلغ تراکنش‌ها در هر سامانه در اردیبهشت‌ماه و مقایسه آن با متوسط رشد ماهانه طی یک‌سال گذشته ۲۳
- نمودار ۱۸- ارزش تراکنش‌های پردازش شده در سامانه‌های ملی پرداخت طی یک‌سال گذشته ۲۴

تعاریف

تراکنش: هر نوع عملیات مالی الکترونیکی که منجر به ارائه خدمت و یا تحویل کالا به مشتریان حقیقی یا حقوقی می‌شود.

ساتنا: سامانه تسویه ناخالص آنی است که دربرگیرنده تسویه پرداخت‌های کلان بین بانکی، انتقال وجه فوری بین حساب‌های مشتریان در دو بانک و تسویه مبادلات سیستم‌ها است.

پایا: سامانه پایاپای الکترونیکی است که به عنوان زیرساخت اصلی انتقال وجه بین بانکی راه‌اندازی شده است. در حال حاضر، پایا تراکنش‌های دستور پرداخت واریز مستقیم و تسویه شاپرک را دربرمی‌گیرد.

شتاب: شبکه تبادل اطلاعات بین بانکی است که دامنه وسیعی از تبادلات مالی از قبیل برداشت وجه نقد، انتقال وجه، خرید، پرداخت قبوض و مانده‌گیری را دربرمی‌گیرد.

شاپرک: شبکه الکترونیکی پرداخت کارتی است که پرداخت‌های کارتی خرید، پرداخت قبوض و مانده‌گیری از طریق مراکز فروش کالا و خدمات، اینترنت و تلفن همراه را پوشش می‌دهد.

چکاوک: سامانه مدیریت الکترونیکی چک است که پذیرش و پردازش چک‌های کاغذی بین بانکی را به صورت الکترونیکی انجام می‌دهد. اطلاعات ثبت شده در چکاوک شامل اسناد وصول شده، اسناد برگشت داده شده و اسناد عودتی است. این تذکر لازم است که در این بولتن تنها اسناد وصول شده گزارش شده‌است زیرا از یک سو اسناد عودتی قابلیت هیچگونه تحلیل اقتصادی را ندارند، و از سوی دیگر آمار تعداد و مبلغ اسناد برگشت داده شده در چکاوک به صورت ناخالص گزارش می‌شوند که شامل چک‌های برگشت داده شده در هر روز کاری است و با آمار خالصی که پس از کسر چک‌های رفع سوء اثر شده محاسبه می‌شود، متفاوت است.

جدول ۱ - شاخص‌های عمده اقتصادی

۱۳۹۵		۱۳۹۴	شاخص اقتصادی
اردیبهشت	فروردین	اردیبهشت	
۲۳۸/۱۰	۲۳۵/۹۰	۲۲۱/۸۰	شاخص بهای کالا*
۷۹/۶۹	۷۹/۶۹	۷۸/۷۷	جمعیت (میلیون)
۳۰۳۳۱	۳۰۲۶۷	۲۸۴۳۳	متوسط نرخ ارز مبادله‌ای بازار بین بانکی (ریال)

* سال پایه، سال ۱۳۹۰ است

۱. سامانه‌های ملی پرداخت در یک نگاه

جدول ۲ - تعداد و مبلغ تراکنش‌های پردازش و تسویه شده مشتریان غیربانکی در نظام‌های پرداخت

درصد تغییر		مبلغ (هزار میلیارد ریال)			درصد تغییر		تعداد (هزار)			سامانه
ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	
		اردیبهشت	فروردین	اردیبهشت			اردیبهشت	فروردین	اردیبهشت	
۵۵/۵	۲۱/۵	۱.۵۸۳	۱.۰۱۸	۱.۳۰۳	۷۷/۲	۳۷/۸	۷۴۴	۴۲۰	۵۴۰	ساتنا (بین مشتری)
۷۲/۱	۱۰۰/۲	۲۸۳	۱۶۴	۱۴۱	۶۷/۶	۳۲/۶	۳.۴۳۴	۲.۰۴۹	۲.۵۹۰	پایا (دستور پرداخت واریز مستقیم)
۲۸/۵	۲۱/۴	۱.۸۳۳	۱.۴۲۶	۱.۵۰۹	۱۴/۹	۱۷/۵	۱.۲۵۸.۱۹۷	۱.۰۹۵.۱۴۶	۱.۰۷۰.۶۲۴	شتاب
۲۶/۳	۱۶/۳	۵۷۲	۴۵۳	۴۹۲	۱۹/۸	۱۰/۳	۲۸۱.۳۴۴	۲۳۴.۸۶۴	۲۵۵.۰۰۹	پایانه خودپرداز
۴۳/۸	۲۰/۷	۱۷۱	۱۱۹	۱۴۲	۳۴/۱	۱۷/۵	۵۰.۵۱	۳.۷۶۶	۴.۳۰۱	پایانه شعبه
۴۲/۱	۵۳۳/۸	۱/۷	۱/۲	۰/۳	۱۹/۱	۳۷۱/۴	۴۷۴	۳۹۸	۱۰۱	پایانه کیوسک
۲۶/۴	۲۱/۶	۹۹۴	۷۸۶	۸۱۸	۱۳/۰	۱۹/۳	۹۴۰.۰۲۶	۸۳۱.۷۸۴	۷۸۷.۸۲۸	شاپرک
۲۶/۷	۲۰/۱	۹۲۲	۷۲۷	۷۶۷	۱۵/۰	۳۹/۶	۷۹۷.۶۹۰	۶۹۳.۳۴۸	۵۷۱.۴۶۸	پایانه فروش
۲۴/۶	۴۵/۱	۶۸	۵۴	۴۷	۳۱/۲	-۵۸/۶	۳۰.۳۵۰	۲۳.۱۲۸	۷۳.۳۰۹	اینترنت
۷/۹	۳۲/۱	۵	۵	۴	-۲/۹	-۲۱/۷	۱۱۱.۹۸۷	۱۱۵.۳۰۸	۱۴۳.۰۵۱	تلفن همراه
۴۰/۹	۶۲/۶	۹۴	۶۶	۵۸	۲۸/۶	۳۳/۸	۳۱.۳۰۱	۲۴.۳۳۵	۲۳.۳۸۶	سایر*
۵۲/۸	-۴/۵	۱.۱۴۱	۷۴۷	۱.۱۹۵	۱۷/۷	۱۱/۴	۸.۵۴۴	۷.۲۶۰	۷.۶۷۲	چکاوک (اسناد وصول شده)
۴۴/۳	۱۶/۶	۴.۸۳۹	۳.۳۵۵	۴.۱۴۸	۱۵/۰	۱۷/۵	۱.۲۷۰.۹۱۹	۱.۱۰۴.۸۷۵	۱.۰۸۱.۴۲۷	کل سامانه‌ها

* شامل تلفن ثابت و تراکنش‌های غیرشاپرکی پایانه فروش، اینترنت و تلفن همراه

جدول ۳ - تعداد و مبلغ تراکنش‌های پردازش و تسویه شده مشتریان غیربانکی در نظام‌های پرداخت به ازای هر ۱۰۰۰ نفر

درصد تغییر		مبلغ تراکنش‌های پردازش شده به ازای هر ۱۰۰۰ نفر (میلیون ریال)			درصد تغییر		تعداد تراکنش‌های پردازش شده به ازای هر ۱۰۰۰ نفر			سامانه
ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	
		اردیبهشت	فروردین	اردیبهشت			اردیبهشت	فروردین	اردیبهشت	
۵۵/۵	۲۱/۵	۲۰.۰۹۳	۱۲.۹۲۰	۱۶.۵۴۲	۷۷/۲	۳۷/۸	۹	۵	۷	ساتنا (بین مشتری)
۷۲/۱	۱۰۰/۲	۳.۵۸۸	۲.۰۸۵	۱.۷۹۲	۶۷/۶	۳۲/۶	۴۴	۲۶	۳۳	پایا (دستورپرداخت واریز مستقیم)
۲۸/۵	۲۱/۴	۲۳.۲۶۷	۱۸.۱۰۳	۱۹.۱۵۸	۱۴/۹	۱۷/۵	۱۵.۹۷۲	۱۳.۹۰۳	۱۳.۵۹۱	شتاب
۲۶/۳	۱۶/۳	۷.۲۶۲	۵.۷۵۱	۶.۲۴۶	۱۹/۸	۱۰/۳	۳.۵۷۲	۲.۹۸۲	۳.۲۳۷	پایانه خودپرداز
۴۳/۸	۲۰/۷	۲.۱۷۲	۱.۵۱۰	۱.۷۹۹	۳۴/۱	۱۷/۵	۶۴	۴۸	۵۵	پایانه شعبه
۴۲/۱	۵۳۳/۸	۲۲	۱۵	۳	۱۹/۱	۳۷۱/۴	۶	۵	۱	پایانه کیوسک
۲۶/۴	۲۱/۶	۱۲.۶۲۲	۹.۹۸۳	۱۰.۳۷۹	۱۳/۰	۱۹/۳	۱۱.۹۳۳	۱۰.۵۵۹	۱۰.۰۰۱	شاپرک
۲۶/۷	۲۰/۱	۱۱.۶۹۹	۹.۲۳۴	۹.۷۳۸	۱۵/۰	۳۹/۶	۱۰.۱۲۶	۸.۸۰۲	۷.۲۵۵	پایانه فروش
۲۴/۶	۴۵/۱	۸۵۹	۶۸۹	۵۹۲	۳۱/۲	-۵۸/۶	۳۸۵	۲۹۴	۹۳۱	اینترنت
۷/۹	۳۲/۱	۶۵	۶۰	۴۹	-۲/۹	-۲۱/۷	۱.۴۲۲	۱.۴۶۴	۱.۸۱۶	تلفن همراه
۵۲/۸	-۴/۵	۱۴.۳۱۸	۹.۳۶۹	۱۴.۹۹۷	۱۷/۷	۱۱/۴	۱۰۷	۹۱	۹۶	چکاوک (اسناد وصول شده)

جدول ۴ - موقعیت ایران در مقایسه با کشورهای کمیته پرداخت و زیرساخت‌های بازار (CPMI) در خصوص تراکنش‌های الکترونیکی مشتریان غیربانکی (دلار)

شماره	کشور**	متوسط ارزش تراکنش‌ها به ازای هر نفر	شماره	کشور**	متوسط ارزش هر تراکنش
۱	انگلستان	۱۵۷.۵۵۳	۱	چین	۱۲.۴۹۹
۲	آلمان	۹۵.۰۹۲	۲	عربستان سعودی	۸.۷۴۰
۳	استرالیا	۵۳.۸۳۶	۳	مکزیک	۶.۴۳۴
۴	سوئیس	۵۰.۳۶۶	۴	انگلستان	۶.۱۴۵
۵	عربستان سعودی	۴۵.۱۵۳	۵	آلمان	۴.۷۰۰
۶	فرانسه	۴۴.۳۹۰	۶	سوئیس	۳.۰۹۴
۷	بلژیک	۴۱.۲۶۵	۷	ایتالیا	۲.۸۸۹
۸	هلند	۳۹.۵۱۲	۸	بلژیک	۲.۰۴۴
۹	کره جنوبی	۳۱.۹۶۵	۹	فرانسه	۱.۹۳۰
۱۰	سوئد	۲۰.۸۲۲	۱۰	روسیه	۱.۸۴۲
۱۱	ایتالیا	۱۷.۸۰۶	۱۱	استرالیا	۱.۷۸۳
۱۲	مکزیک	۱۴.۴۹۹	۱۲	هندوستان	۱.۵۷۲
۱۳	کانادا	۱۴.۰۳۹	۱۳	امریکا	۱.۳۵۲
۱۴	سنگاپور	۱۳.۷۸۲	۱۴	هلند	۱.۳۱۵
۱۵	چین	۱۱.۸۶۶	۱۵	کره جنوبی	۱.۱۳۱
۱۶	روسیه	۱۰.۴۵۹	۱۶	برزیل	۸۲۰
۱۷	برزیل	۸.۸۵۸	۱۷	آفریقای جنوبی	۷۶۹
۱۸	آفریقای جنوبی	۳.۷۳۰	۱۸	سوئد	۶۶۶
۱۹	ایران	۲.۰۲۰	۱۹	کانادا	۵۷۵
۲۰	هندوستان	۱.۰۳۵	۲۰	سنگاپور	۲۳۷
۲۱	ترکیه	۲۳۴	۲۱	ایران	۸۵
	امریکا	موجود نیست	۲۲	ترکیه	۶۷

** اطلاعات کشورهای CPMI مربوط به مجموع تراکنش‌های الکترونیکی مشتریان طی سال ۲۰۱۳ بوده که متوسط ماهانه برای آنها محاسبه شده است؛ حال آنکه اطلاعات ایران مربوط به اردیبهشت ۱۳۹۴ است که تاثیرپذیر از تغییرات فصلی است.

۲. عملکرد سامانه‌های ملی پرداخت

در این بخش به عملکرد سامانه‌های ساتنا، پایا، شتاب، شاپرک و چکاوک به تفصیل می‌پردازیم.

۲-۱. سامانه تسویه ناخالص آنی (ساتنا):

جدول ۵ - تعداد و مبلغ تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در ساتنا

درصد تغییر		مبلغ (هزار میلیارد ریال)			درصد تغییر		تعداد (هزار)			سامانه
ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	
		اردیبهشت	فروردین	اردیبهشت			اردیبهشت	فروردین	اردیبهشت	
۴۹/۷	۱۹/۲	۵۰۶۹	۳۰۳۸۶	۴۰۲۵۱	۷۴/۲	۳۵/۳	۷۷۵	۴۴۵	۵۷۳	ساتنا
۳۹/۲	۶/۴	۹۴۹	۶۸۲	۸۹۲	۳۳/۸	-۶/۸	۱۰	۷	۱۰	بین بانکی
۵۵/۵	۲۱/۵	۱۰۵۸۳	۱۰۰۱۸	۱۰۳۰۳	۷۷/۲	۳۷/۸	۷۴۴	۴۲۰	۵۴۰	بین مشتری
۵۰/۴	۲۳/۴	۲۰۵۳۷	۱۰۶۸۷	۲۰۵۵۶	۱۸/۰	-۵/۸	۲۱	۱۸	۲۲	تسویه مبادلات سیستم‌ها

ساتنا در اردیبهشت ۹۵ بیش از ۷۷۰ هزار تراکنش به ارزش قریب به ۵,۰۰۰ هزار میلیارد ریال را پردازش نموده است. تعداد و مبلغ تراکنش‌های ساتنا نسبت به ماه گذشته به ترتیب از رشد بالای ۷۰ و ۵۰ درصدی برخوردار بوده است که ناشی از بازگشت رفتار مردم به حالت طبیعی در اردیبهشت ماه است، زیرا در فروردین به دلیل بسته بودن سامانه در روزهای تعطیل، تراکنش‌های ساتنا به شدت کاهش می‌یابد. درحقیقت در ماه جاری، در تمام عملیات پردازش شده در ساتنا شاهد رشد بالایی نسبت به ماه گذشته هستیم؛ چه از بعد تعدادی و چه از بعد مبلغی. (جدول ۵)

نکته قابل توجه این است که در مقایسه با اردیبهشت ۹۴ تعداد انتقال وجه‌های ساتنا از رشد بالای ۳۵ درصدی (رشد سال‌بانه در ماه گذشته قریب ۲۰ درصد بوده است) و مبلغ آنها از رشد ۲۰ درصدی برخوردار بوده‌اند که بیشترین سهم این افزایش مربوط به رشد تراکنش‌های بین مشتریان است.

درحالی‌که تعداد تراکنش‌های بین بانکی و تسویه مبادلات سیستم‌ها نسبت به سال گذشته کاهش یافته است، مبلغ این تراکنش‌ها از رشدی مثبت برخوردار بوده‌اند؛ با توجه به اینکه در ماه گذشته نیز شاهد چنین روند تغییراتی بودیم، می‌توان نتیجه گرفت در سال ۹۵ تراکنش‌های بین بانکی متوسط مبلغ بالاتری نسبت به سال گذشته داشته‌اند. (جدول ۵)

متوسط مبلغ اسمی تراکنش‌های بین بانکی در اردیبهشت ۹۵ قریب ۱۰۰ میلیارد ریال بوده که نسبت به اردیبهشت سال گذشته رشد نسبتاً بالای ۱۴ درصدی داشته است. درخصوص تراکنش‌های بین مشتری، متوسط مبلغ از قریب ۲,۴۰۰ میلیون ریال در اردیبهشت ۹۴ با کاهش تقریبی ۱۲ درصدی به ۲,۱۰۰ میلیون ریال در

اردیبهشت ۹۵ رسیده است که البته با مقایسه مبالغ واقعی و با در نظر گرفتن تورم، مشاهده می‌شود شاخص مزبور قریب ۱۸ درصد کاهش داشته است. از آنجاییکه در ماه گذشته نیز شاهد رشد منفی متوسط مبلغ تراکنش‌های مشتریان غیربانکی بودیم، می‌توان به شناخت بیشتر مردم و استقبال آنها از ساتنا در انتقال وجه بین بانکی پی برد.

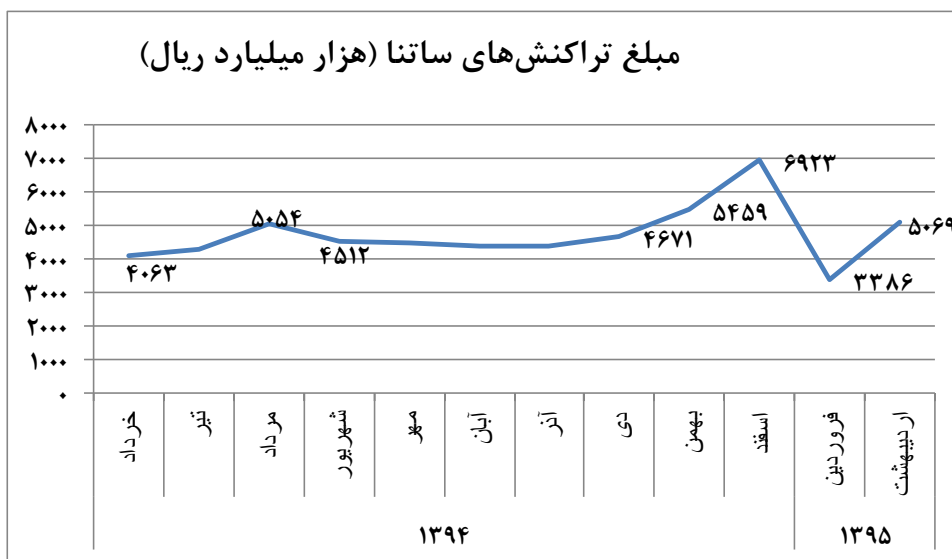
در مقایسه با ماه گذشته، با توجه به اینکه تعداد تراکنش‌های ساتنا در مقایسه با مبلغ آنها رشد بسیار بالاتری داشته است، متوسط مبلغ هر تراکنش قریب ۱۲ درصد کاهش یافته است. (جدول ۶)

جدول ۶ - متوسط مبلغ اسمی و واقعی تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در ساتنا (میلیون ریال)

درصد تغییر		متوسط مبلغ واقعی هر تراکنش			درصد تغییر		متوسط مبلغ هر تراکنش			سامانه
ماه‌یانه	سال‌یانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	ماه‌یانه	سال‌یانه	۱۳۹۵			
		اردیبهشت	فروردین	اردیبهشت			اردیبهشت	فروردین		
-۱۴/۹	-۱۷/۹	۲.۷۴۸	۳.۲۲۷	۳.۲۴۶	-۱۴/۱	-۱۱/۹	۶.۵۴۲	۷.۶۱۳	۷.۴۲۲	ساتنا
۳/۱	۶/۳	۴۱.۷۵۴	۴۰.۴۹۶	۳۹.۲۷۲	۴/۱	۱۴/۱	۹۹.۴۱۶	۹۵.۵۳۱	۸۷.۱۰۶	بین بانکی
-۱۳/۱	-۱۷/۹	۸۹۳	۱.۰۲۷	۱.۰۸۷	-۱۲/۳	-۱۱/۸	۲.۱۲۶	۲.۴۲۳	۲.۴۱۲	بین مشتری
۲۶/۲	۲۲/۰	۵۰.۹۸۷	۴۰.۳۹۰	۴۱.۷۹۱	۲۷/۴	۳۱/۰	۱۲۱.۴۰۰	۹۵.۲۷۹	۹۲.۶۹۳	تسویه مبادلات سیستم‌ها

نمودار ۱- روند تغییرات تعداد تراکنش‌های پردازش شده در ساتنا (بین بانکی، بین مشتری و تسویه مبادلات سیستم‌ها) طی یک سال اخیر - همانطور که مشاهده می‌شود، تعداد تراکنش‌ها پیرو روندی صعودی با شیبی بسیار ملایم است که به‌طور ناگهانی و براساس تغییرات فصلی در اسفندماه و فروردین ماه به ترتیب شاهد افزایش و کاهش قابل توجهی هستیم.

نمودار ۲- روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های پردازش شده در ساتنا (بین بانکی، بین مشتری و تسویه مبادلات سیستم‌ها) طی یک‌سال اخیر - مبلغ تراکنش‌ها همچون تعداد آنها روندی ملایم و صعودی دارد و تنها در مردادماه جهشی نامتعارف داشته و افزایش ناگهانی اسفندماه و کاهش فروردین ماه نیز قابل توجه است.

۲-۲. اتاق پایاپای الکترونیک (پایا):

جدول ۷ - تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در پایا

درصد تغییر		مبلغ (هزار میلیارد ریال)			درصد تغییر		تعداد (میلیون)			سامانه
ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	
		اردیبهشت	فروردین	اردیبهشت			اردیبهشت	فروردین	اردیبهشت	
۳۸/۸	۳۳/۴	۱.۲۸۳	۹۲۴	۹۶۲	۲۳/۸	۲۶/۵	۱۶۳	۱۳۲	۱۲۹	پایا
۷۲/۱	۱۰۰/۲	۲۸۳	۱۶۴	۱۴۱	۶۷/۶	۳۲/۶	۳	۲	۳	دستور پرداخت واریز مستقیم
۳۱/۶	۲۱/۹	۱.۰۰۱	۷۶۰	۸۲۱	۲۳/۱	۲۶/۴	۱۵۹	۱۳۰	۱۲۶	تسویه شاپرک

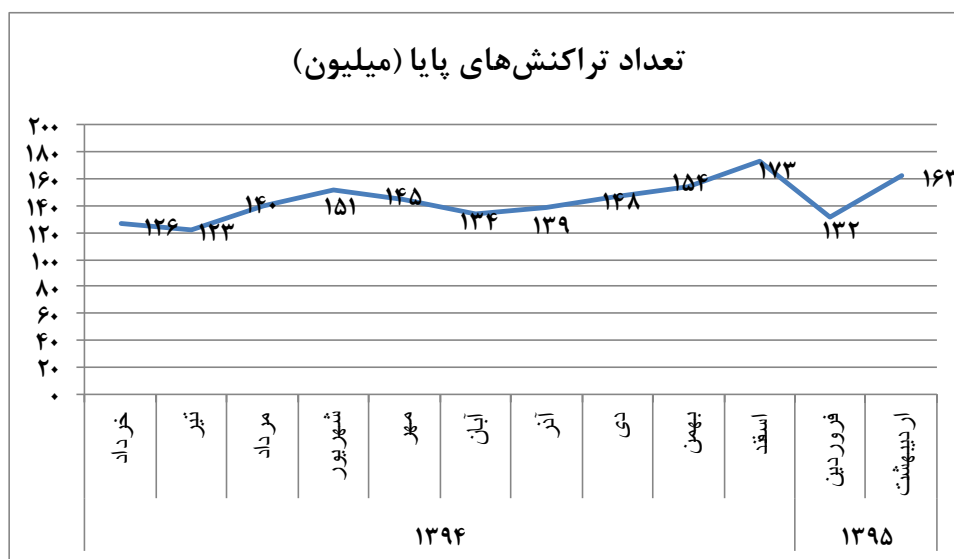
تعداد تراکنش‌های پایا در اردیبهشت ۹۵ قریب ۱۶۳ میلیون به ارزش ۱۳۰۰ هزار میلیارد ریال بوده است که نسبت به سال گذشته افزایش چشمگیر ۲۷ درصدی داشته است (ماه گذشته نیز چنین رشدی را شاهد بودیم). چنین افزایشی در هر دو نوع خدمت ارائه شده توسط پایا یعنی دستورپرداخت واریز مستقیم و تسویه شاپرک مشاهده می‌شود.

در مقایسه با ماه گذشته نیز رشد بالایی در تراکنش‌های پایا مشاهده می‌شود که در حقیقت بازگشت رفتار مالی مردم نسبت به اولین ماه سال به حالت نرمال است.

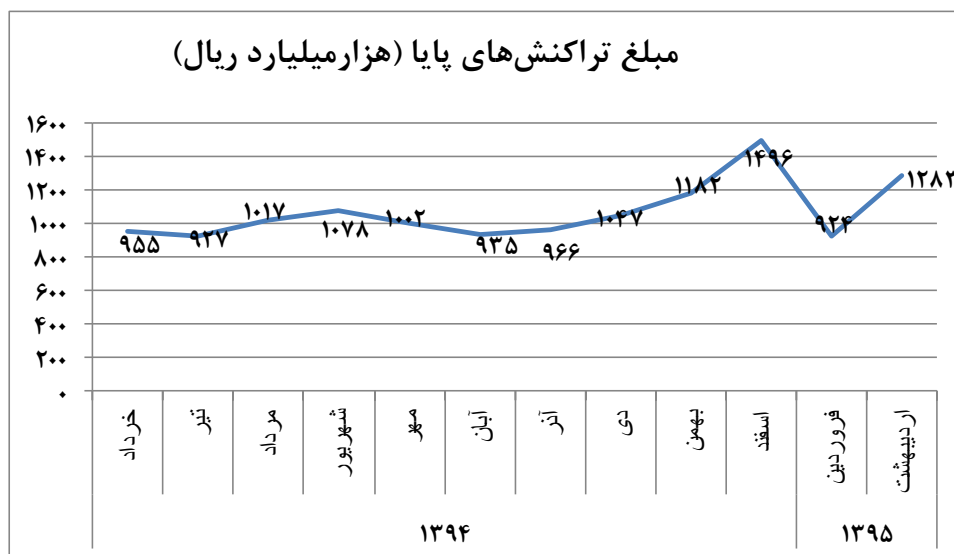
از سوی دیگر، همانطور که در جدول ۸ مشاهده می‌شود، متوسط مبلغ هر دستورپرداخت واریز مستقیم از حدود ۵۵ میلیون ریال در سال گذشته به ۸۲ میلیون ریال افزایش یافته است که این افزایش بیش از ۵۰ درصدی در مبالغ واقعی نیز، البته با شدت کمتری (رشد ۴۱ درصدی) مشاهده می‌شود (روندی مشابه ماه‌های گذشته). درخصوص متوسط مبلغ اسمی و واقعی دستورپرداخت‌های ارسالی شاپرک، لیکن کاهش جزئی نسبت به سال گذشته ملاحظه می‌شود.

جدول ۸ - متوسط مبلغ اسمی و واقعی تراکنش‌های پردازش شده در پایا (هزار ریال)

درصد تغییر		متوسط مبلغ واقعی هر تراکنش			درصد تغییر		متوسط مبلغ هر تراکنش			سامانه
ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	
		اردیبهشت	فروردین	اردیبهشت			اردیبهشت	فروردین		
۱۱/۱	-۱/۷	۳.۳۰۹	۲.۹۷۸	۳.۳۶۸	۱۲/۱	۵/۵	۷.۸۷۸	۷.۰۲۶	۷.۴۶۹	پایا
۱/۷	۴۰/۷	۳۴.۵۷۰	۳۳.۹۸۳	۲۴.۵۷۳	۲/۷	۵۱/۰	۸۲.۳۱۱	۸۰.۱۶۵	۵۴.۵۰۴	دستور پرداخت واریز مستقیم
۵/۹	-۱۰/۱	۲.۶۳۵	۲.۴۸۸	۲.۹۳۲	۶/۹	-۳/۵	۶.۲۷۵	۵.۸۶۹	۶.۵۰۴	تسویه شاپرک

نمودار ۳ - روند تغییرات تعداد تراکنش‌های پردازش شده در پایا (دستور پرداخت واریز مستقیم و تسویه شاپرک) طی یک‌سال اخیر - تعداد تراکنش‌ها از روندی صعودی و نسبتاً خطی پیروی می‌کنند و تنها در برخی ماه‌ها نظیر شهریور، اسفند و فروردین رفتاری متفاوت که ناشی از تغییرات فصلی است، مشاهده می‌شود.

نمودار ۴ - روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های پردازش شده در پایا (دستور پرداخت واریز مستقیم و تسویه شاپرک) طی یک‌سال اخیر - همانطور که مشاهده می‌شود، رشد مبلغی تراکنش‌های پایا در نیمه دوم ماه از شیب بیشتری نسبت به نیمه اول برخوردار بوده است که البته در فروردین‌ماه افت قابل توجه داشته است.

۲-۳. شبکه تبادل اطلاعات بین بانکی (شتاب):

جدول ۹ - تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های کارتی شتاب

ماهنامه	سالیانه	مبلغ (هزار میلیارد ریال)			درصد تغییر		تعداد (میلیون)			سامانه
		۱۳۹۵		۱۳۹۴	ماهنامه	سالیانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	
		اردیبهشت	فروردین	اردیبهشت			اردیبهشت	فروردین	اردیبهشت	
۲۸/۵	۲۱/۴	۱.۸۳۳	۱.۴۲۶	۱.۵۰۹	۱۴/۹	۱۷/۵	۱.۲۵۸	۱.۰۹۵	۱.۰۷۱	شتاب
۲۶/۳	۱۶/۳	۵۷۲	۴۵۳	۴۹۲	۱۹/۸	۱۰/۳	۲۸۱	۲۳۵	۲۵۵	پایانه خودپرداز
۴۳/۸	۲۰/۷	۱۷۱	۱۱۹	۱۴۲	۳۴/۱	۱۷/۵	۵	۴	۴	پایانه شعبه
۴۲/۱	۵۳۳/۸	۲	۱	۰	۱۹/۱	۳۷۱/۴	۰	۰	۰	پایانه کیوسک
۲۶/۴	۲۱/۶	۹۹۴	۷۸۶	۸۱۸	۱۳/۰	۱۹/۳	۹۴۰	۸۳۲	۷۸۸	شاپرک
۴۰/۹	۶۲/۶	۹۴	۶۶	۵۸	۲۸/۶	۳۳/۸	۳۱	۲۴	۲۳	سایر*

* شامل تلفن ثابت و تراکنش‌های غیرشاپرکی پایانه فروش، اینترنت و تلفن همراه

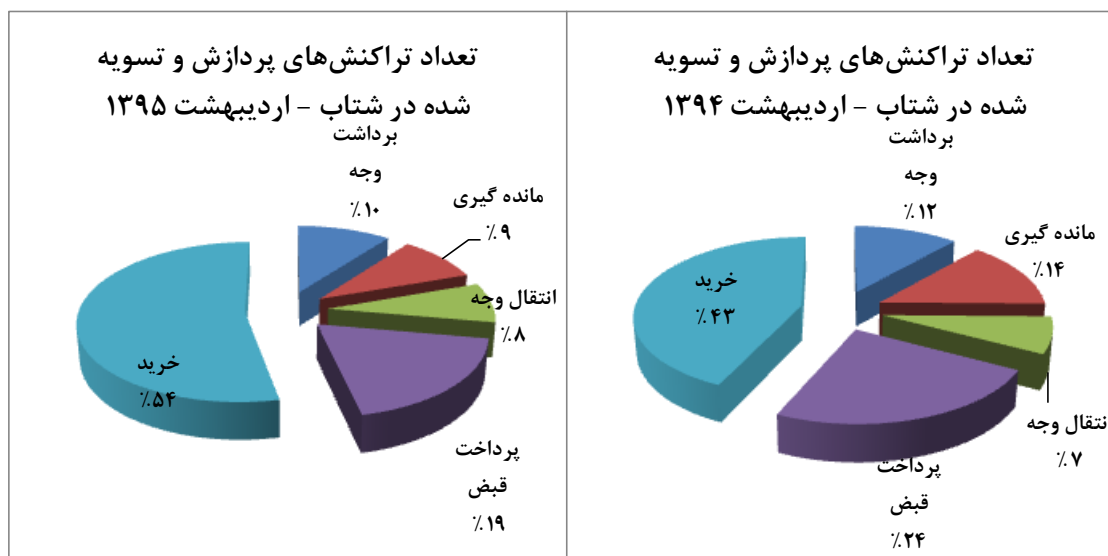
شبکه شتاب در اردیبهشت ۹۵ قریب ۱,۳۰۰ میلیون تراکنش به ارزش بیش از ۱,۸۰۰ هزار میلیارد ریال را پردازش نموده که نسبت به اردیبهشت سال گذشته از رشد تقریبی ۱۸ درصدی برخوردار بوده است. با توجه به داشتن روندی نسبتاً مشابه طی ماه‌های گذشته، می‌توان دستیابی به ثباتی نسبی در این سامانه را استنباط نمود. از میان پایانه‌های متصل به شتاب، بیشترین رشد سالیانه تعدادی و مبلغی به تراکنش‌های پردازش شده

در پایانه کیوسک به ترتیب با رشد ۳۷۰ و ۵۳۰ درصدی، و کمترین رشد به تراکنش‌های پردازش شده در پایانه‌های خودپرداز اختصاص دارد. (جدول ۹ و جدول ۲)

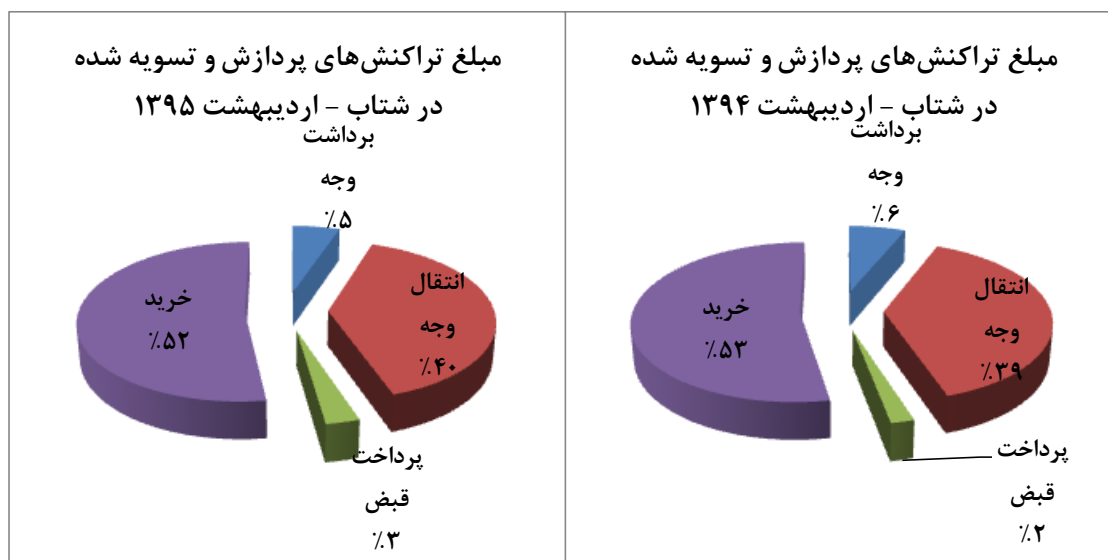
بر اساس تفکیک صورت پذیرفته در جدول ۱۰ و همچنین نمودار ۵، ملاحظه می‌شود مشتریان بانکی در سال ۹۵ نسبت به سال گذشته، رفتاری متفاوت از خود نشان داده و استقبال آنها از خرید با کارت بیش از برداشت وجه نقد بوده است. البته سیاست جدید بانک مرکزی در دریافت کارمزد بابت عملیات مانده‌گیری نیز که از خرداد ۹۳ عملیاتی شده است از تعداد عملیات مزبور کاسته است. با این وجود، مبلغ تراکنش‌های شتابی با توجه به نمودار ۶ به ثبات نسبی رسیده‌اند؛ تنها ۲ درصد از سهم مبلغی خریدهای kartی و برداشت وجه کاسته شده که به سهم انتقال وجه و پرداخت قبض افزوده شده است؛ در ماه‌های گذشته نیز، چنین رفتار مشابهی مشاهده شده بود.

جدول ۱۰ - تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های پردازش و تسویه شده مشتریان غیربانکی در شتاب به تفکیک نوع خدمت

درصد تغییر		مبلغ (هزار میلیارد ریال)			درصد تغییر		تعداد (میلیون)			ماهانه
سالیانه	ماهانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	سالیانه	ماهانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	
		اردیبهشت	فروردین	اردیبهشت			اردیبهشت	فروردین	اردیبهشت	
۲۸/۵	۲۱/۴	۱.۸۳۳	۱.۴۲۶	۱.۵۰۹	۱۴/۹	۱۷/۵	۱.۲۵۸	۱.۰۹۵	۱.۰۷۱	شتاب
۱۲/۸	۱/۸	۹۶	۸۵	۹۴	۱۹/۴	۵/۷	۱۳۰	۱۰۹	۱۲۳	برداشت وجه
-	-	-	-	-	۱۱/۹	-۲۰/۱	۱۱۷	۱۰۵	۱۴۷	مانده‌گیری
۳۵/۰	۲۴/۱	۷۲۵	۵۳۸	۵۸۵	۳۱/۳	۲۷/۲	۱۰۱	۷۷	۸۰	انتقال وجه
۲۹/۶	۷۶/۱	۵۳	۴۱	۳۰	۵/۲	-۸/۳	۲۳۷	۲۲۵	۲۵۹	پرداخت قبض
۲۵/۷	۱۹/۸	۹۵۸	۷۶۳	۸۰۰	۱۶/۲	۴۵/۴	۶۷۲	۵۷۹	۴۶۲	خرید

نمودار ۵ - تعداد تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در شتاب به تفکیک نوع خدمت - اردیبهشت ۹۳ و ۹۴

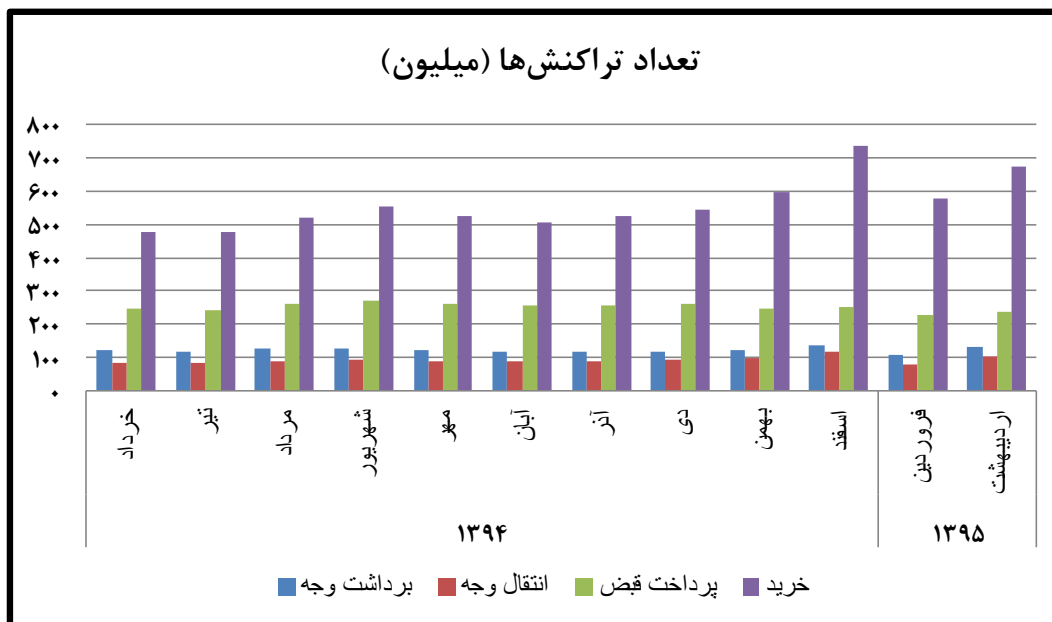
نمودار ۶ - مبلغ تراکنش‌های پرداخت و تسویه شده در شتاب به تفکیک نوع خدمت - اردیبهشت ۹۴ و ۹۳

همچون ماه گذشته، متوسط مبالغ اسمی تراکنش‌های شتابی از رشد سالیانه ناچیز مثبتی برخوردار بوده‌اند، درحقیقت متوسط مبلغ هر تراکنش شتابی از یک میلیون و چهارصد و ده هزار ریال به یک میلیون و چهارصد و شصت هزار ریال افزایش یافته است. با این وجود، متوسط مبالغ واقعی همچون ماه‌های گذشته رشد منفی داشته‌اند.

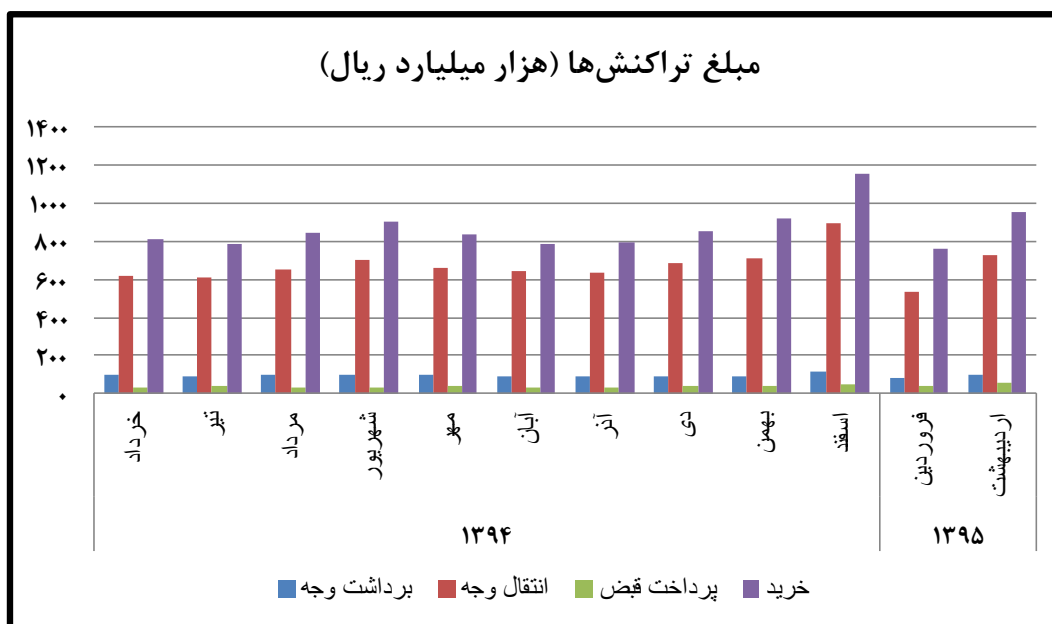
در مقایسه با ماه گذشته نیز متوسط مبالغ تراکنش‌های کارتی افزایش یافته‌اند.

جدول ۱۱ - متوسط مبلغ تراکنش‌های کارتی (هزار ریال)

ماهنامه	سالیانه	متوسط مبلغ واقعی هر تراکنش			ماهنامه	سالیانه	متوسط مبلغ هر تراکنش			سامانه
		۱۳۹۵		۱۳۹۴			۱۳۹۵		۱۳۹۴	
		اردیبهشت	فروردین	اردیبهشت			اردیبهشت	فروردین	اردیبهشت	
۱۰/۸	-۲/۷	۶۱۲	۵۵۲	۶۳۶	۱۱/۹	۳/۳	۱.۴۵۷	۱.۳۰۲	۱.۴۱۰	شتاب
۴/۴	-۱/۸	۸۵۴	۸۱۸	۸۷۰	۵/۴	۵/۴	۲.۰۳۳	۱.۹۲۹	۱.۹۲۹	پایانه خودپرداز
۶/۲	-۴/۳	۱۴.۲۲۵	۱۳.۳۹۲	۱۴.۸۵۸	۷/۲	۲/۸	۳۳.۸۶۹	۳۱.۵۹۱	۳۲.۹۵۴	پایانه شعبه
۱۸/۳	۲۵/۳	۱.۵۰۵	۱.۲۷۲	۱.۲۰۱	۱۹/۴	۳۴/۵	۳.۵۸۳	۳.۰۰۱	۲.۶۶۴	پایانه کیوسک
۱۰/۸	-۵/۱	۴۴۴	۴۰۱	۴۶۸	۱۱/۹	۱/۹	۱.۰۵۸	۹۴۵	۱.۰۲۸	شاپرک

نمودار ۷ - روند تغییرات تعداد تراکنش‌های کارت‌به‌تفکیک نوع عملیات طی یک‌سال اخیر - عملیات پرداخت قبض، انتقال وجه و برداشت وجه طی یک‌سال اخیر تغییرات چندانی نداشته‌اند، درحالی‌که خرید کارت‌به‌سایر عملیات تحت تاثیر بیشتری از تغییرات فصلی بوده و در آخرین ماه سال جهش قابل توجهی رو به بالایی داشته است: به‌طور متوسط، ماهانه ۱۲۰ میلیون به برداشت وجه، ۹۰ میلیون به انتقال وجه، ۲۵۰ میلیون به پرداخت قبض و بیش از ۵۵۰ میلیون به خرید کارت‌به‌تفکیک اختصاص داشته است (مشابه ماه گذشته).

نمودار ۸ - روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های کارت‌به‌تفکیک نوع عملیات طی یک‌سال اخیر - درخصوص مبلغ تراکنش‌ها، تغییرات ماهانه خیلی قابل توجه نیستند، با این وجود در تمامی عملیات، در آخرین ماه تابستان و زمستان افزایش مبلغی خفیفی مشاهده می‌شود. به‌طور متوسط قریب ۹۵ هزار میلیارد ریال به برداشت وجه، بیش از ۶۷۰ هزار میلیارد ریال به انتقال وجه، بیش از ۳۸ هزار میلیارد ریال به پرداخت قبض و ۸۷۰ هزار میلیارد ریال به خرید کارت‌به‌تفکیک اختصاص داشته است.

۴-۲. شبکه الکترونیکی پرداخت کارتی (شاپرک):

جدول ۱۲ - تعداد و مبلغ تراکنش‌های کارتی شاپرک

سامانه	تعداد (میلیون)		درصد تغییر		مبلغ (هزار میلیارد ریال)		درصد تغییر	
	۱۳۹۵		ماهانه	سالیانه	۱۳۹۴		ماهانه	سالیانه
	اردیبهشت	فروردین			اردیبهشت	فروردین		
شاپرک	۷۸۸	۸۳۲	۱۳/۰	۱۹/۳	۸۱۸	۷۸۶	۹۹۴	۲۱/۶
پایانه فروش	۵۷۱	۶۹۳	۱۵/۰	۳۹/۶	۷۶۷	۷۲۷	۹۲۲	۲۰/۱
اینترنت	۷۳	۲۳	۳۱/۲	-۵۸/۶	۴۷	۵۴	۶۸	۴۵/۱
تلفن همراه	۱۴۳	۱۱۵	-۲/۹	-۲۱/۷	۴	۵	۵	۳۲/۱

تعداد تراکنش‌های شاپرک در اردیبهشت ۹۵ بیش از ۹۰۰ میلیون به ارزشی قریب ۱,۰۰۰ هزار میلیارد ریال بوده که نسبت به اردیبهشت سال گذشته، ۱۹ درصد رشد داشته است. در میان این تراکنش‌ها، تنها تراکنش‌های پایانه فروش با رشد تعدادی قریب ۴۰ درصد، نسبت به اردیبهشت ۹۴ نمو داشته و تراکنش‌های اینترنت و تلفن همراه رشد بالای منفی داشته‌اند؛ این کاهش تعدادی به‌ویژه در خصوص تراکنش‌های اینترنتی بیشتر مشهود است. البته، با وجود این رشد منفی، مبلغ تراکنش‌های اینترنتی بیش از ۴۰ درصد رشد سالیانه داشته است (ماه گذشته نیز چنین روندی مشاهده شده بود).

با توجه به رشد قابل توجه تعداد تراکنش‌های پایانه‌های فروشگاهی، متوسط مبلغ اسمی و واقعی آنها نسبت به سال گذشته کاهش چشمگیری داشته است که نشان از تغییر در رفتار مردم و استقبال بیشتر آنها از بانکداری الکترونیک حتی برای مبادلات خردشان دارد. لیکن، در خصوص پرداخت‌های پردازش شده در اینترنت و تلفن همراه شاهد رشد مثبت قابل توجهی در متوسط مبلغ هر پرداخت هستیم؛ بعنوان مثال، متوسط مبلغ اسمی هر تراکنش اینترنتی از ۶۰۰ هزار ریال در اردیبهشت ۹۴، با حدود سه و نیم برابر رشد در اردیبهشت ۹۵ به ۲,۲۰۰ ریال افزایش یافته است.

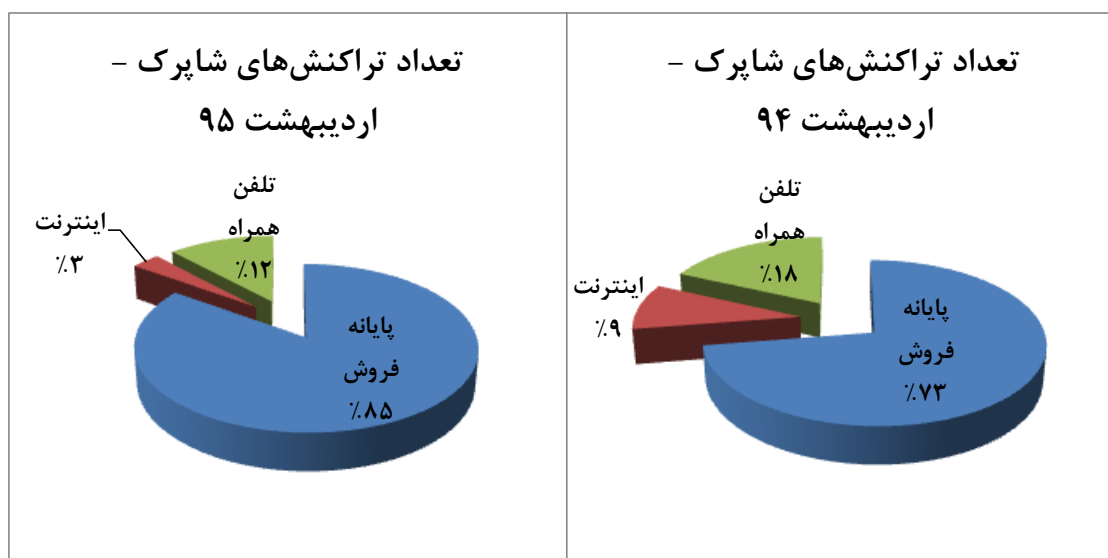
جدول ۱۳ - متوسط مبلغ تراکنش‌های شاپرک (هزار ریال)

سامانه	متوسط مبلغ هر تراکنش		درصد تغییر		متوسط مبلغ واقعی هر تراکنش		درصد تغییر	
	۱۳۹۵		ماهانه	سالیانه	۱۳۹۴		ماهانه	سالیانه
	اردیبهشت	فروردین			اردیبهشت	فروردین		
شاپرک	۱۰۳۸	۹۴۵	۱۱/۹	۱/۹	۴۶۸	۴۰۱	۴۴۴	-۵/۱
پایانه فروش	۱۳۴۲	۱۰۴۹	۱۰/۱	-۱۳/۹	۶۰۵	۴۴۵	۴۸۵	-۱۹/۸
اینترنت	۶۳۶	۲۳۴۸	-۵/۰	۲۵۰/۴	۲۸۷	۹۹۵	۹۳۶	۲۲۶/۴
تلفن همراه	۲۷	۴۱	۱۱/۱	۶۸/۷	۱۲	۱۷	۱۹	۵۷/۲

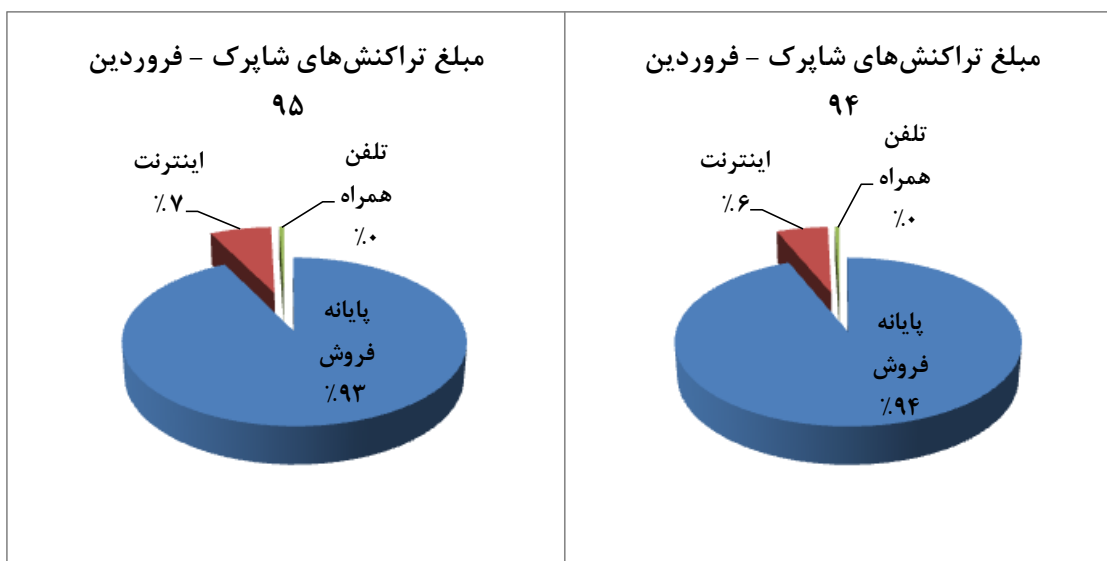
بر اساس تفکیک صورت پذیرفته در نمودار ۹، نمودار ۱۰ و جدول ۱۴ بر مبنای کانال‌های پرداخت، مشاهده می‌شود در سال ۹۵ استقبال مردم از پایانه‌های فروشگاهی نسبت به سایر کانال‌های پرداخت بیشتر بوده است؛ طوریکه نسبت اردیبهشت سال گذشته، ۱۲ درصد از سهم تلفن همراه و اینترنت کاسته و به سهم پایانه‌های فروش افزوده شده است و قریب ۸۵ درصد تراکنش‌های پرداخت کارتی در سال جاری به پایانه‌های فروش اختصاص دارد. درخصوص مبلغ تراکنش‌ها، لیکن تغییرات بسیار ناچیز است و ثبات نسبی درمقایسه با سال گذشته مشاهده می‌شود (روندی مشابه ماه‌های قبل).

جدول ۱۴- سهم هر کانال پرداخت از تراکنش‌های شاپرک (%)

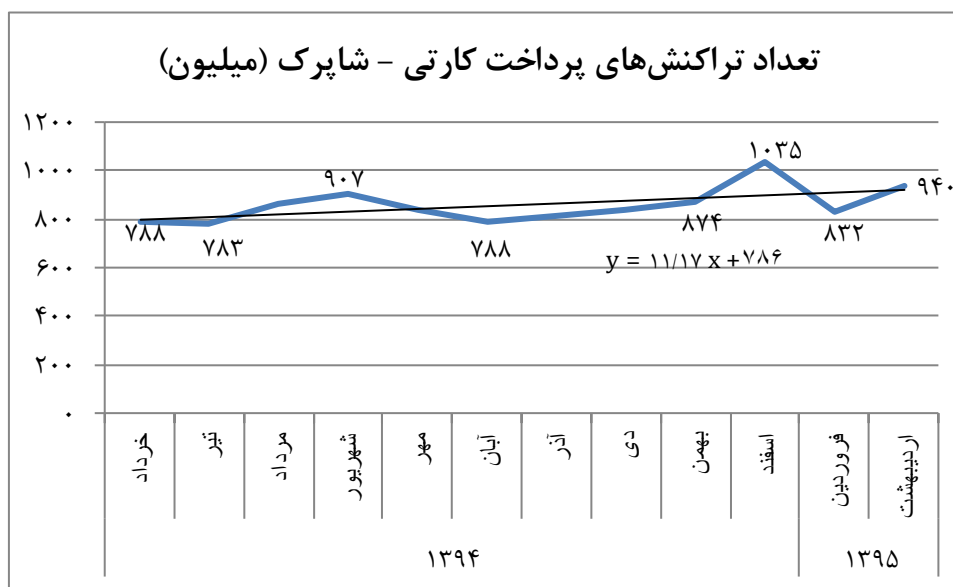
درصد تغییر		مبلغ			درصد تغییر		تعداد			کانال پرداخت
ماه‌یانه	سال‌یانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	ماه‌یانه	سال‌یانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	
		اردیبهشت	فروردین	اردیبهشت			اردیبهشت	فروردین	اردیبهشت	
۰/۲	-۱/۲	۹۲/۷	۹۲/۵	۹۳/۸	۱/۸	۱۷/۰	۸۴/۹	۸۳/۴	۷۲/۵	
-۱/۵	۱۹/۳	۶/۸	۶/۹	۵/۷	۱۶/۱	-۶۵/۳	۳/۲	۲/۸	۹/۳	اینترنت
-۱۴/۷	۸/۶	۰/۵	۰/۶	۰/۵	-۱۴/۱	-۳۴/۴	۱۱/۹	۱۳/۹	۱۸/۲	تلفن همراه

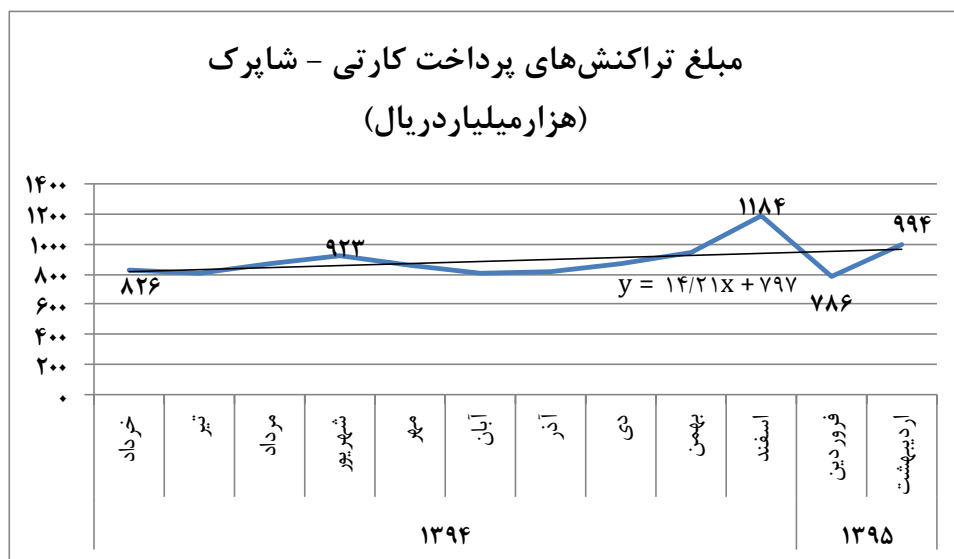
نمودار ۹ - تعداد تراکنش‌های پرداخت کارتی شاپرک به تفکیک کانال پرداخت

نمودار ۱۰ - مبلغ تراکنش‌های پرداخت کارتی شاپرک به تفکیک نوع تراکنش

نمودار ۱۱ - روند تغییرات تعداد تراکنش‌های پرداخت کارتی شاپرک طی یک‌سال اخیر - به‌طور کلی روندی صعودی در تعداد تراکنش‌ها مشاهده می‌شود که در تیر ماه حداقل میزان خود را داشته و در اسفندماه از افزایشی چشم‌گیر برخوردار بوده است. بر اساس الگوی خطی برآورد شده، در هر ماه به‌طور متوسط تعداد یازده میلیون تراکنش به تراکنش‌های ماه گذشته افزوده می‌شود.

نمودار ۱۲ - روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های پرداخت کارت‌تی شاپرک طی یک‌سال اخیر - روند صعودی مبلغ تراکنش‌ها مشابه روند تغییرات تعداد تراکنش‌ها بوده است که در فروردین‌ماه حداقل مقدار خود را داشته و در اسفندماه رشدی قابل توجه داشته است. براساس الگوی خطی برآورد شده و بدون در نظر گرفتن تغییرات فصلی، به‌طور متوسط در هر ماه قریب ۱۴ هزار میلیارد ریال نسبت به ماه گذشته رشد داشته‌ایم.

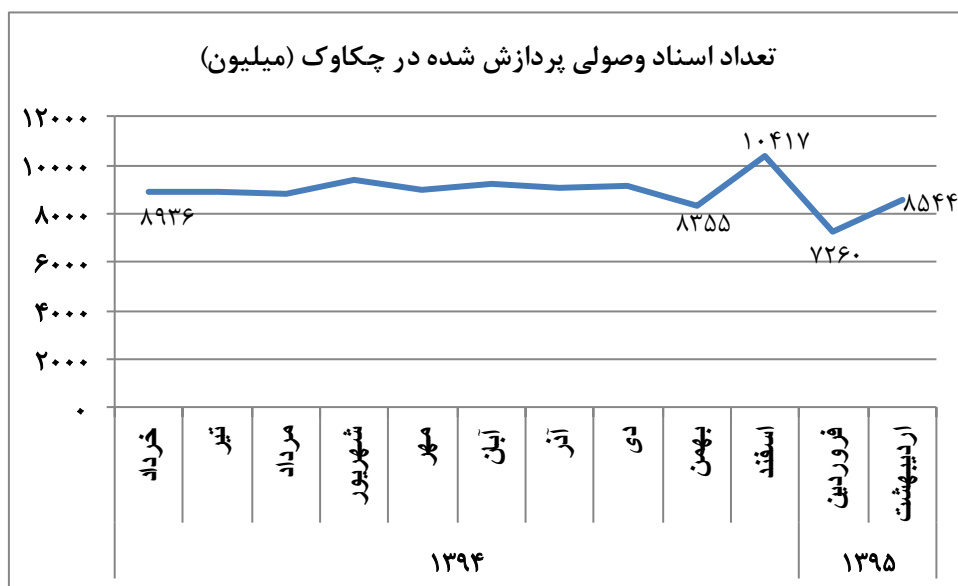
۲-۵. سامانه مدیریت یکپارچه چک (چکاوک):

جدول ۱۵ - تعداد و مبلغ ماهانه اسناد وصولی بین بانکی در چکاوک

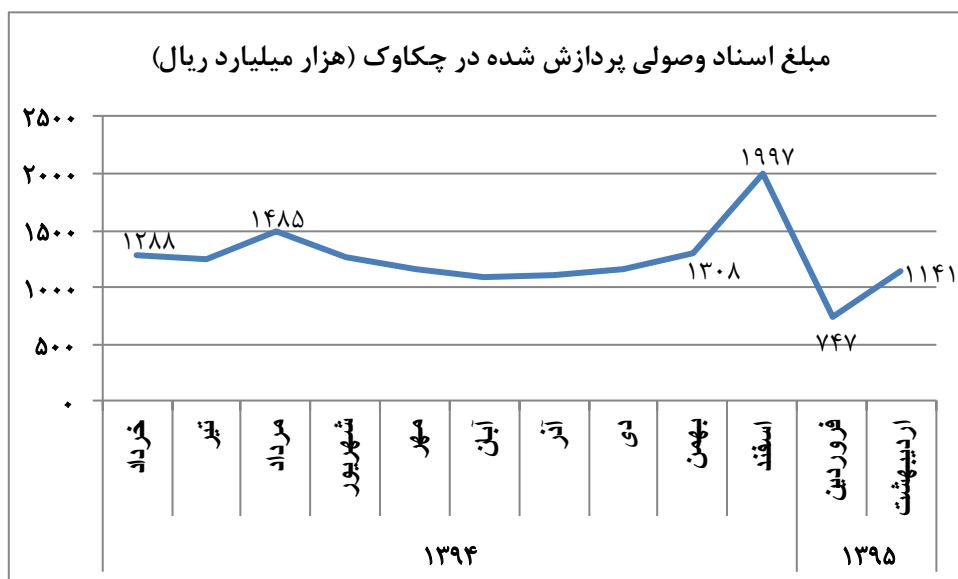
درصد تغییر		مبلغ (هزار میلیارد ریال)			درصد تغییر		تعداد (هزار)			سامانه
ماه‌یانه	سال‌یانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	ماه‌یانه	سال‌یانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	
		اردیبهشت	فروردین	اردیبهشت			اردیبهشت	فروردین	اردیبهشت	
۵۲/۸	-۴/۵	۱۱۴۱	۷۴۷	۱۱۹۵	۱۷/۷	۱۱/۴	۸۵۴۴	۷۲۶۰	۷۶۷۲	چکاوک (اسناد وصولی)

در اردیبهشت ۹۵ بیش از ۸ میلیون چک در سامانه چکاوک به ارزش حدود ۱,۱۰۰ هزار میلیارد ریال وصول شده که طبق انتظار و براساس تغییرات فصلی رفتار مردم، نسبت به ماه گذشته ۱۷ درصد رشد داشته است (کثرت تعداد روزهای تعطیلی در فروردین‌ماه عامل دیگری بر کاهش تعداد معاملات چکی است).

در اردیبهشت ۹۴ استان‌های بزرگ و تاثیرگذاری از جمله خراسان رضوی هنوز تحت پوشش سامانه چکاوک قرار نگرفته بودند، با این وجود مبلغ چک‌های وصول شده در مقایسه با سال گذشته کمتر بوده است.

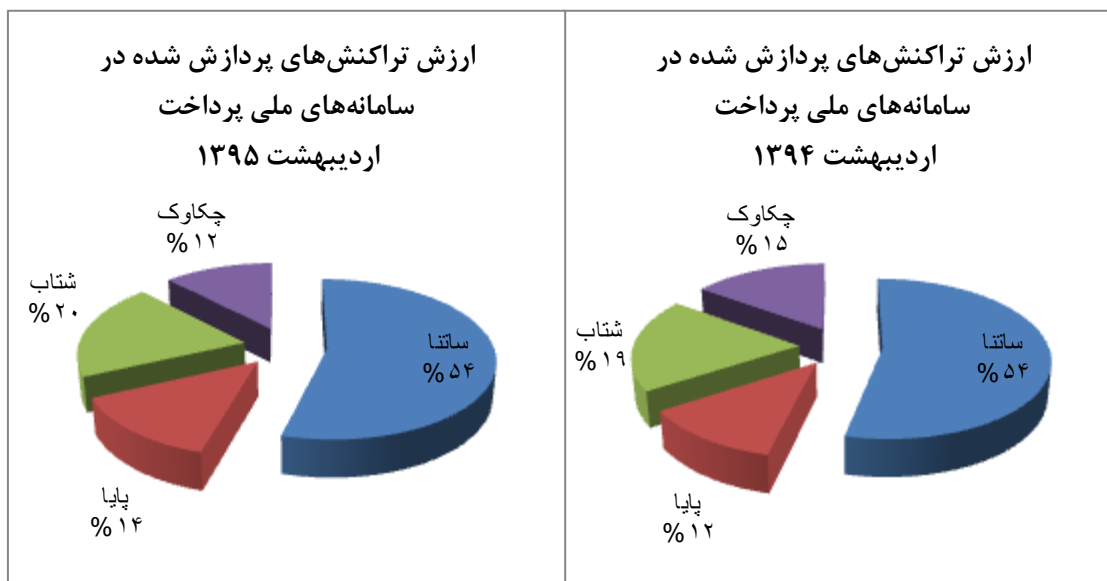
نمودار ۱۳- روند تغییرات تعداد اسناد وصولی پردازش شده در چکاوک طی یک‌سال اخیر - این توضیح لازم است، استقرار چکاوک با رویکرد تدریجی از مهرماه ۱۳۹۳ با اتصال استان‌های قزوین، زنجان، البرز و قم آغاز شد و تا پایان خرداد ۱۳۹۴ تمام استان‌های کشور را تحت پوشش قرار داد که از آن تاریخ شاهد ثبات در تعداد اسناد وصولی هستیم که البته افزایش ناگهانی در اسفندماه و کاهش ناگهانی در فروردین‌ماه ناشی از تغییرات فصلی است.

نمودار ۱۴- روند تغییرات مبلغ اسناد وصولی پردازش شده در چکاوک طی یک‌سال اخیر - با توجه به استقرار تدریجی چکاوک، روندی مشابه نمودار ۱۳ مشاهده می‌شود که البته در مردادماه و اسفندماه شاهد جهشی ناگهانی و در فروردین‌ماه شاهد افتی شدید در مبلغ اسناد هستیم، که بخشی از آن تحت تاثیر تغییرات فصلی است.

۳. جمع‌بندی

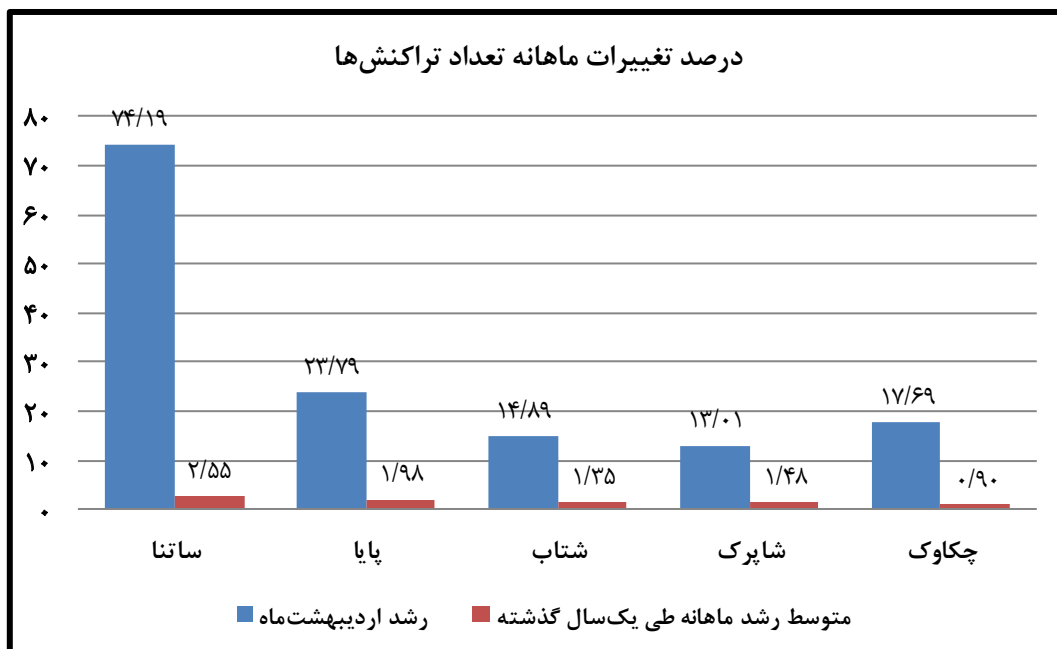
از ارزش کل تراکنش‌های پردازش و تسویه شده توسط بانک‌ها و مشتریان غیربانکی در سامانه‌های ملی پرداخت، ۵۴ درصد به ساتنا، ۲۰ درصد به شتاب، ۱۴ درصد به پایا و ۱۲ درصد به چکاوک اختصاص دارند.

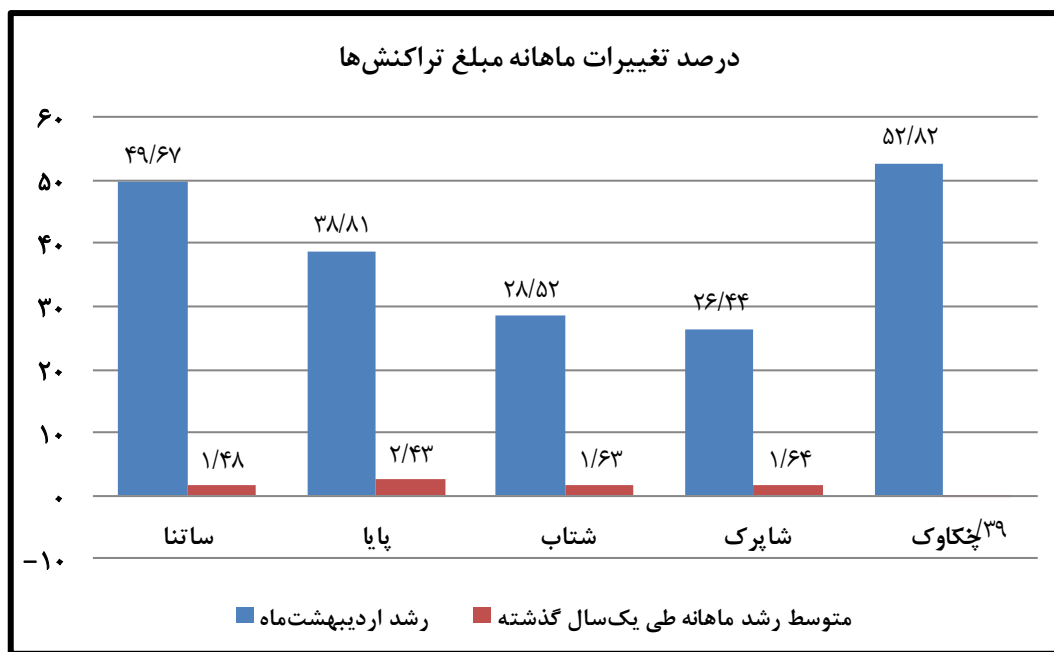
نمودار ۱۵ - سهم سامانه‌های ملی پرداخت از ارزش کل مبادلات الکترونیکی پردازش شده در اردیبهشت ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵: ساتنا شامل تراکنش‌های بین بانکی، بین مشتری و تسویه مبادلات سیستم‌ها (۲) پایا شامل دستورپرداخت‌های واریز مستقیم و تسویه شاپرک (۴) شتاب شامل تراکنش‌های مربوط به پایانه‌های فروشگاهی، تلفن همراه، اینترنت، خودپرداز، کیوسک و شعبه و (۵) چکاوک شامل چک‌های وصولی است.

همانطور که در نمودار ۱۶ و نمودار ۱۷ مشاهده می‌شود در اردیبهشت‌ماه، تعداد و مبلغ تمام مبادلات الکترونیکی بانک‌ها و مشتریان غیربانکی از رشدی چشم‌گیر برخوردار بوده‌اند که از میان آنها سامانه ساتنا بیشترین رشد را داشته و تعداد و مبلغ تراکنش‌های آن به ترتیب قریب ۷۰ و ۵۰ درصد افزایش داشته‌اند.

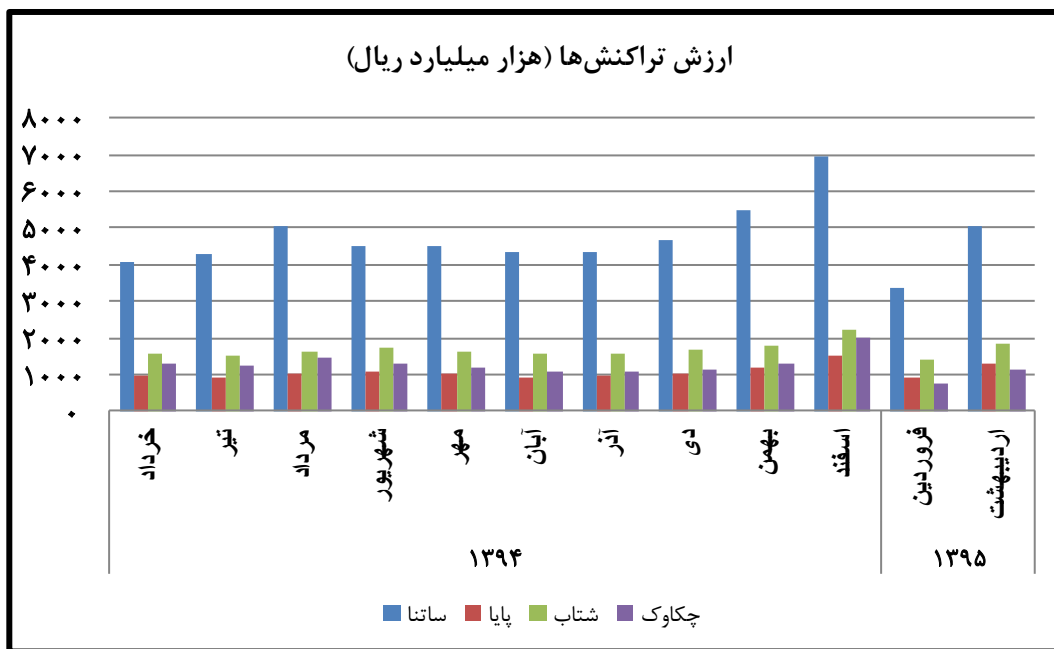
گزارشی از روند تغییرات ارزش تراکنش‌های سامانه‌های ملی پرداخت، طی یک‌سال گذشته در نمودار ۱۸ ترسیم شده است.

نمودار ۱۶ - درصد تغییرات ماهانه تعداد تراکنش‌ها در هر سامانه در اردیبهشت‌ماه و مقایسه آن با متوسط رشد ماهانه طی یک سال گذشته

نمودار ۱۷ - درصد تغییرات ماهانه مبلغ تراکنش‌ها در هر سامانه در اردیبهشت‌ماه و مقایسه آن با متوسط رشد ماهانه طی یک سال گذشته

نمودار ۱۸ - ارزش تراکنش‌های پردازش شده در سامانه‌های ملی پرداخت طی یک سال گذشته - این توضیح لازم است، استقرار چکاوک با رویکرد تدریجی از مهرماه ۱۳۹۳ با اتصال استان‌های قزوین، زنجان، البرز و قم آغاز شد و تا پایان خرداد ۱۳۹۴ تمام استان‌های کشور را تحت پوشش قرار داده است.